

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/855/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2614203106
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2614203106.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a členov senátu: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Martin Holič, v právnej veci navrhovateľky: M. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. - M., F. č. XXX, proti odporcovi: Q. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. - M., E. č. XXXX, o určenie príspevku rozvedenej manželke, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného sudu Senica zo dňa 24. júna 2014, č.k. 11C/58/2014-35 v napadnutej vyhovujúcej časti, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti a v závislom výroku o trovách konania **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľke sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky sumou 80,- Eur mesačne, splatnou vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca, s účinnosťou od 01.04.2014. Nedoplatok na zročnom výživnom za čas od 01.04.2014 do 30.06.2014 v sume 240,- Eur súd povolil odporcovi zaplatiť v splátkach po 20,- Eur mesačne splatných spolu s bežným výživným, pod následkom straty výhody splátok. Vo zvyšku súd návrh zamietol. Navrhovateľke právo na náhradu trov konania nepriznal. Odporcovi tiež uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu v sume 57,50 Eur a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet OS Senica. Rozhodnutie odôvodnil s použitím § 72 ods. 1, 2, 3, § 75 ods. 2, § 77 ods. 1 Zákona o rodine vecne tým, že z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu veci vyvodil súd ten právny záver, že návrh bol podaný čiastočne dôvodne. Podľa aktuálnej zákonnej úpravy rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu. Navrhovateľka preukázala súdu, že momentálne nie je schopná sa o seba postarať, jediným jej príjmom je invalidný dôchodok, z ktorého nie je schopná uspokojiť svoje základné životné potreby. Pokiaľ ide o príčiny rozvratu manželstva účastníkov z odôvodnenia rozsudku táto nie je známa, avšak súd z predložených dokladov (podanie trestného oznámenia, lekárske správy) a z výsluchu svedka Q. D. mal preukázané, že dôvodom, prečo si navrhovateľka podala návrh na rozvod bolo práve agresívne správanie zo strany odporcu voči navrhovateľke, ktoré pretrváva aj po rozvode. Zohľadniac tieto skutočnosti súd návrhu vyhovel v časti ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Odporcovi určil povinnosť prispievať na jej výživu sumou 80,- Eur mesačne, pretože má za to, že táto suma je primeraná ako možnostiam a schopnostiam odporcu, tak i odôvodneným potrebám navrhovateľky. Príspevok na výživu rozvedeného manžela by v zásade nemal byť určený vo väčšom rozsahu ako bolo učené výživné na maloleté deti. Odvolal sa na zák. opatrenia č. 186/2013 Z.z. účinného od 01.07.2013, podľa ktorého je suma životného minima na jednu plnoletú fyzickú osobu určená sumou 198,09 Eur. Navrhovateľka tak bude mať mesačne k dispozícii na uspokojovanie svojich životných potrieb po zaplatení príspevku na rozvedenú manželku sumu celkom 204,20 Eur (124,20 + 80), ktorá len mierene presahuje túto sumu

životného minima. Naopak odporcovi po zaplatení tohto príspevku zostane na uspokojovanie jeho potrieb suma, ktorá viac ako 4- násobne prevyšuje túto sumu životného minima. Poukázal na znenie § 77 ods. 1, veta druhá Zákona o rodine, výživné možno priznať len odo dňa začatia súdneho konania a vo zvyšku súd návrh ako nedôvodný zamietol. Pretože navrhovateľka je od poplatku oslobodená, súd uložil poplatkovú povinnosť priamo v rozsudku odporcovi a to v sume 57,50 Eur (pol. č. 8 písm. b/ sadzobníka zákona o súdnych poplatkoch). O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a i keď bola odporkyňa v spore úspešná, súd jej nepriznal náhradu trov konania, nakoľko jej žiadne nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie odporca a namietal, že v čase konania súdu obdržal exekúciu na splátky, ktoré sú nariadené strhávaním zo mzdy u zamestnávateľa. Exekúcia je na dlh, ktorý vznikol z roku 2005 počas manželstva. O dlhu voči Poštovej banke nebol informovaný, nakoľko vtedajšia manželka (odporkyňa) v tom čase mala sledovanie splátok na zodpovednosť, peniaze jej dával, keďže ona nepracovala a nepoberala žiadny príjem. Jeho súčasný príjem po zrážke tejto exekúcie predstavuje 256,- Eur. Okresný súd pri svojom rozhodovaní vôbec neprihliadol na to, že svoju bývalú manželku živil počas 14 rokov manželstva, lebo nikde nepracovala, nepoberala žiadny príjem. Za trvania manželstva odpracovala spolu cca 4 mesiace. Je na čiastočnom invalidnom dôchodku, napriek tomu nikdy neprejavila záujem pracovať, aj keď jej prácu viackrát našiel, neprejavila o ňu záujem. Počas manželstva mu bola viackrát neverná, čo sama pred súdom pri rozvode potvrdila a sama podala žiadosť o rozvod, ktorej súd vyhovel. Aj v súčasnosti žije s partnerom, ktorého si našla ešte počas trvania ich manželstva. Súd neprihliadol ani na to, že navrhovateľka sa zo spoločnej domácnosti odsťahovala, vzala si zariadenie, ktoré tvorí zariadenie domácnosti. Keďže sám zostal hlavne bez vybavenia kúpeľne, kuchyne a bez postelí, bol nútený si čo najrýchlejšie vybaviť pôžičku vo výške 900,- Eur na kúpu základného vybavenia (chladnička, drez, hrnce, príbor, umývadlo, posteľ). Okrem uvedeného od konca marca ich spoločný syn X.-M. D. býva s ním a preto táto pôžička bola aj nutnosťou a ostatné chýbajúce vybavenie domácnosti bude treba ešte zakúpiť. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a zamietol návrh navrhovateľky na určenie príspevku rozvedenej manželky.

Navrhovateľka odvolanie nepodala. K doručenému odvolaniu podala písomné vyjadrenie a navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť. Poukázala na svoj zdravotný stav a chovanie odporcu za trvania ich manželstva. Za trvania manželstva mala v pestúnskej starostlivosti dieťa, na ktoré 4 roky poberala príspevok pestúna, plus na začiatku pestúnskej starostlivosti aj jednorazové príspevky a to nie v malej výške. Tieto všetky prostriedky boli použité a investované na zveľadenie ich domácnosti. Odporca ju nechal v dlhoch, ktoré nemá možnosť splácať, pretože nemá ani životné minimum a poberá skutočne iba invalidný dôchodok. Odporca jej založil zlato v záložni, ktoré má po starých rodičoch a má k nemu istú citovú väzbu. Aj za toto musí mesačne platiť 5,- Eur, aby jej predĺžili úver a zlato nepredali. Doklad o veciach, ktoré si údajne vzala od odporcu zo spoločnej domácnosti podpísala v zúfalstve a v bezvýchodiskovej situácii, keďže odporca bol pod vplyvom alkoholu a musela byť privolaná hliadka polície. Ich majetkové vypořádanie po rozvode doteraz nie je ukončené. Odmieťa tvrdenia odporcu o tvrdení nevere, naopak odporca má priateľku, ktorá má 2 maloleté deti, ktorá ho hucká voči nej a jeho vlastným deťom, nakoľko potrebuje finančné prostriedky odporcu, bývajú spolu v prenajatom byte v W., náklady čoho znáša odporca. Odporca sa im mstí za rozvod manželstva a hlavne na deťoch, pretože vie, že toto jej najviac ublíži.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu odporcu nemožno priznať úspech, keďže napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa vecne správne.

Predmetom konania je určenie príspevku na primeranú výživu rozvedeného manžela. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa návrhu vyhovel čiastočne a odporcovi uložil povinnosť prispievať navrhovateľke mesačne 80,- Eur od podania návrhu s možnosťou zaplatenia nedoplatkov na

zročnom príspevku v splátkach a v ostatnej časti návrh zamietol. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Pretože, odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistení skutkový stav pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie navrhovateľom tvrdeného nároku a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p., odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku v celom napadnutom rozsahu. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od právnych záverov prvostupňového súdu odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi.

Pre zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia sa potom žiada dodať nasledovné:

Podľa § 72 ods. 1, 2 a 3 Zákona o rodine rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Ak sa bývalí manželia nedohodnú, určí rozsah príspevku na výživu na návrh niektorého z nich súd. Prihliadne pritom aj na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahov medzi manželmi. Príspevok na výživu rozvedeného manžela možno priznať najdlhšie na dobu piatich rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o rozvode. Súd môže výnimočne túto dobu predĺžiť, ak rozvedený manžel, ktorému súd príspevok priznal, nie je z objektívnych dôvodov schopný sám sa živiť ani po uplynutí tejto doby, najmä ak ide o toho manžela, ktorému bolo v konaní o rozvod manželstva zverené do osobnej starostlivosti dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, alebo o manžela, ktorý má sám dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom vyžadujúci sústavnú opateru.

Zánik manželstva ako právna skutočnosť zásadne spôsobuje zánik osobných a majetkových práv medzi manželmi, pričom v niektorých prípadoch ich existencia pretrváva. Ustanovenie § 72 predstavuje špeciálny prípad, keď sa na zánik manželstva viaže vznik práva. Konštrukcia normy preto presahuje obdobie existencie manželstva a vychádza z toho, že vzťahy založené manželstvom si zaslúžia ochranu aj po ich zániku, avšak už len v prípade odkázanosti, zvyčajne vyvolanej práve manželstvom. Manželstvo je v zásade trvalý zásah do spôsobu života manželov a spravidla dlhodobou ovplyvňuje ich životné návyky. V rámci hierarchie vyživovacích povinností v zmysle výslovnej zákonnej úpravy príspevok na výživu rozvedeného manžela predchádza plneniu vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom, z čoho možno vyvodiť aj prednosť pred vyživovacou povinnosťou ostatných príbuzných. Vzájomná vyživovacia povinnosť manželov spôsobuje zánik nároku na príspevok na výživu rozvedeného manžela. Pri vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom by bolo možné uvažovať o jej podpornej povahe k príspevku na výživu rozvedeného manžela, ako je to aj vo vzťahu k výživnému medzi manželmi. Pri podmienke neschopnosti samostatne sa živiť je zrejma odlišnosť od výživného medzi manželmi, keďže v tomto prípade nie je právny nárok na v zásade rovnakú životnú úroveň a vyžaduje sa kvalifikovaná miera odkázanosti. Súdna prax zastáva stanovisko, že rozvedený manžel nie je povinný speňažovať svoj nehnuteľný majetok, bytové zariadenie, oblečenie zabezpečujúce primeraný štandard a ani majetkovú podstatu získanú v rámci rozdelenia bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Neschopnosť sám sa živiť znamená, že podľa konkrétnych okolností prípadu rozvedený manžel z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu, nedostatku pracovných príležitostí, straty kvalifikácie, starostlivosti o dieťa do troch rokov, starostlivosti o invalidné dieťa, neschopnosti vykonávať prácu na základe lekárskeho posudku, dosahuje príjmy, ktoré mu neumožňujú pokryť základné životné potreby, pokiaľ iný záver neodôvodňujú ani jeho celkové majetkové pomery. Schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného sa skúmajú v zmysle kritérií ustanovených v § 75 Zákona o rodine. Zákonnou podmienkou na rozhodovanie súdu je skutočnosť, že bývalí manželia sa nedohodli. Zavedenie časového ohraničenia poskytovania príspevku na výživu rozvedeného manžela s hornou hranicou 5 rokov predstavuje predpokladanú maximálnu dobu, v ktorej má rozvedený manžel možnosť získať potrebné návyky, zabezpečiť starostlivosť o deti a aspoň do určitej miery odstrániť rozdiely vyvolané spravidla manželstvom, ktoré vplývali na jeho ekonomickú nesamostatnosť. Uvedené ohraničenie nie je absolútne, vo výnimočných prípadoch (zdravotné dôvody, osoby vo vyššom veku) je možné vyživovaciu povinnosť predĺžiť.

V danom prípade manželstvo účastníkov bolo rozvedené rozsudkom OS Senica 8P/54/2013-53 zo dňa 17.02.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.02.2014. Pre čas po rozvode súd schválil rodičovskú

dohodu, podľa ktorej boli mal. Q. D. a mal. X.-M. D. zverení do osobnej starostlivosti matke a ich otec sa zaviazal platiť na nich výživné v sume po 100,- Eur mesačne na každé dieťa. V odôvodnení rozsudku nie je uvedená príčina rozvratu manželstva účastníkov. Z rozvodového spisu účastníkov však vyplýva, že návrh si podala navrhovateľka z dôvodu dlhodobého fyzického a psychického týrania zo strany odporcu pod vplyvom alkoholu. Podľa zistených pomerov účastníkov navrhovateľka je poberateľkou invalidného dôchodku v sume 124,20 Eur mesačne. Ďalej poberá rodinné prídavky na dve deti v sume 23,52 Eur mesačne. Odporca má priemerný mesačný príjem a to za rok 2013 v sume 978,28 Eur netto a za rok 2014 v sume 941,72 Eur netto. Ani jeden z účastníkov, okrem detí z rozvedeného manželstva z nich nemá inú vyživovaciu povinnosť.

Podľa tvrdenia navrhovateľky počas ich spolužitia ju odporca fyzicky a najmä psychicky týral, pričom skoro vždy to bolo keď bol pod vplyvom alkoholu. Po rozvode býva s deťmi v podnájme, kde obýva len jednu izbu a platí tam 145,- Eur mesačne. Pretože ataky zo strany odporcu na jej osobu pretrvávali aj po rozvode ich manželstva podala na neho trestné oznámenie a to podaním zo dňa 12.06.2014. Toto bolo odstúpené na OKP OR PZ v Senici. Navrhovateľka je poberateľkou invalidného dôchodku v sume 124,20 Eur mesačne, z ktorého nie je schopná zabezpečiť si primeranú výživu. Mladší syn účastníkov X.-M. od 01.04.2014 býva u odporcu. Navrhovateľka podala návrh na určenie striedavej starostlivosti ohľadom mal. X.-M. na OS Senica, ktoré konanie doposiaľ nie je právoplatne skončené.

Súd prvého stupňa sa teda dostatočným spôsobom vysporiadal s dôvodmi navrhovateľky a námietkami uplatnenými zo strany odporcu, správne posúdil mieru jej odkázanosti, tiež možnosti odporcu. Vzhľadom na to, že odporca ani v odvolacom konaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by bolo potrebné zhodnotiť, a na ktoré by bolo potrebné prihliadnuť, keď odporcom tvrdená nariadená exekúcia na jeho plat nemá vplyv na toto rozhodnutie, odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na dôvody, ktoré sú stručné, ale výstižne obsiahnuté v odôvodnení napadnutého rozsudku.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti a v závislom výroku o trovách konania podľa § 219 ods. 1 O.s.p. z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

V odvolacom konaní mala úspech navrhovateľka, preto jej vzniklo právo na náhradu trov konania v zmysle § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 O.s.p., ale nakoľko náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnila, súd jej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.